

**THE MINISTRY OF EDUCATION, RESEARCH, YOUTH AND
SPORT**

**„1 DECEMBRIE 1918” UNIVERSITY OF ALBA IULIA
THE FACULTY OF HISTORY AND PHILOLOGY**

DOCTORATE THESIS

**SCIENTIFIC COORDINATOR:
UNIV. PROF. DR. ION BUZAȘI**

**PH. D. CANDIDATE:
DIANA - ELENA TOCACIU**

**ALBA IULIA
2012**

**THE MINISTRY OF EDUCATION, RESEARCH, YOUTH AND
SPORT**

**„1 DECEMBRIE 1918” UNIVERSITY OF ALBA IULIA
THE FACULTY OF HISTORY AND PHILOLOGY**

**THE HUMANISM OF
ION AGÂRBICEANU’S WORK**

– Summary –

**SCIENTIFIC COORDINATOR:
UNIV. PROF. DR. ION BUZAȘI**

**PH. D. CANDIDATE:
DIANA - ELENA TOCACIU**

ALBA IULIA

2012

CONTENTS

ARGUMENT	5
I. The Romanian humanism	10
1.1 Coordinates of the Romanian humanism	10
1.2 The accepts of humanism in Ion Agârbiceanu' work	20
1.3 The tragic condition of man in Agârbiceanu' work	27
II. The Humanism and Inner Drama in Stories	30
2.1 <i>Humiliated and oppressed</i>	30
2.2 Evocation of the realities of the Transylvanian village.....	46
2.3 <i>Regained stories</i>	50
III. The Humanist Dimension of the Novels	53
3.1 The Image of the Transylvanian village	53
3.2 Man facing his destiny	63
3.3 A world of customs and traditions.....	66
IV. Christian Values in Ion Agârbiceanu's writings	86
4.1 <i>The ecclesiastical life</i>	86
4.2 <i>Christian meditations</i>	103
4.3 The priest's portrait in Father Agârbiceanu's work	109
V. Humanist Pleas in Journalism	117
5.1 Ion Agârbiceanu, ASTRA steward	117
5.2 Popular conferences in ASTRA sections	121
5.3 Christian thoughts	128
VI. Ion Agârbiceanu and Children's World	142
6.1 Agârbiceanu's place in children's Romanian literature	142
6.2 <i>Pages from nature's book</i>	145
6.3 <i>From childhood. Portraits and stories</i>	149

VII. Ion Agârbiceanu – Poet of nature	153
7.1 The nature, cradle of humanist formation	153
7.2 Interferences Agârbiceanu – Sadoveanu	157
7.3 The nature, constructive element of human spirit	166
VIII. Blaj in Ion Agârbiceanu’s evocations	174
8.1 Homage to the Schools of Blaj	174
8.2 <i>Former...High School student</i> – the Transylvanian intellectual formation	182
8.3 Evocative of Blaj scholars	195
CONCLUSIONS	199
BIBLIOGRAPHY	202
APPENDICES	226

THE HUMANISM OF ION AGÂRBICEANU'S WORK

– Summary –

The key terms of the research: humanism, Ion Agârbiceanu, inner drama, the Transylvanian village, destiny, Christian meditations, the priest's portrait, popular conferences, the childhood, the nature, the schools of Blaj, Blaj scholars.

The present dissertation, *The Humanism of Ion Agârbiceanu's Work*, structured in eight chapters, based on a rich documentation, achieves an analytical interpretation of Ion Agârbiceanu's creation. We had in view the detachment, in Ion Agârbiceanu's work, of the humanist view of Christian essence. Our research follows, mainly, this aspect of his work, which truly represents a privileged direction, the leading thread of his literary vision. The identification of the humanist lode in Ion Agârbiceanu's work, in its depth and specification, will be our contribution to the reevaluation of a work both vast and dense, work that deserves a much deeper investigation.

The cultural-artistic universe of the Transylvanian writer Ion Agârbiceanu is characterized by a humanist-Christian attitude, the humanist component being the fundamental coordinate of his work. An approach of Ion Agârbiceanu's literary work, from the humanist perspective, will open new horizons and (re)bring the „author of *Archangels*” to the attention of the new generations of readers.

Although the author's qualities of novelist have been long recognized, throughout the time his work has entered a shady cone, representing, nevertheless, an indestructible part of the Romanian cultural inheritance. We had no intention to render all the aspects or to exhaust the subject, but we endeavored to render the most relevant characteristics, which contributed, decisively, to outline the humanism of Agârbiceanu's work.

In his volumes of sketches and stories – *From the Countryside* (1905), *Two Love Stories* (1910), *In the Dark* (1920) – but also in his novel *The Archangels* (1914), one can notice the contribution of the writer to imposing and consolidating the Romanian rural realism, to outlining the characteristics of this manner of picturing the world. In *The Literature of Transylvania*¹, Ion Breazu integrates the personality of the writer in the

¹ Ion Breazu, *The Literature of Transylvania*, Bucharest, Editura Casa Școalelor, 1944.

tradition of the Romanian realism, but underlines the humanism of his work as being its fundamental coordinate. Ion Agârbiceanu's literary creation is marked by the universe of a specific geographical area, that of the Transylvanian Plain, of the Western Carpathians, of the regions around Sibiu, evoking so beautifully both the geographical scenery, and the tormented existence of the inhabitants.²

In our approach, each chapter is dedicated to an important aspect of Ion Agârbiceanu's work: stories, novels, religious writings, journalism, children literature.

Chapter one, *The Romanian Humanism*, has in view to outline some specific characteristics of humanism, as support in rendering this aspect that we consider essential in Agârbiceanu's work. We think it is important the decoding of the human meanings of these writings in order to understand the writer's literary universe.

In chapter two, *Humanism and Inner Drama in Stories*, we insisted upon the underlining the human substance in Agârbiceanu's prose, since the author achieves, through his creation, a direct observation of human existence, being convinced that „*great people are the most splendid revelations of God*”³. In the largest part of his prose of rural inspiration, the writer creates a vast image of the village, as the place of a tormented life, hardly bearable, in which the utter sufferance is presented in different aspects: the pain of a mother who loses, in turn, her husband and children (*Fefelega*); the tragic destiny of Vasile Mârza, who dies after falling into a precipice in his attempt of finding gold (*The Mine Ghost*); the grief of another poor woman who watches her cattle dying, during a freezing winter, because the bank doesn't lend her the money to buy hay (*Hard Winter*). The happenings are not unusual, but, through their presentation, Agârbiceanu managed to compose an authentic painting of the Transylvanian village.

Chapter three, *The Humanist Dimension of Novels*, presents true lessons of ethics which Agârbiceanu forwarded through his writings: *The Archangels*, *The Law of the Body*, *The Law of the Mind*, *The Ghost*, *Stana*, *Dolor*, *The Triumph*. In the novel *The Archangels*, for example, the writer born in Cenade illustrates the phenomenon of moral degradation that the characters live, because of some dramatic circumstances. As he himself declares, in the creation of Iosif Rodean Agârbiceanu had in view the deviation from religious norms, his misdoings, in order to draw attention upon them, to correct and remove them definitively. Agârbiceanu illustrates, on one hand, Romanian archaic aspects, folk

² Mircea Zăciu, *Ion Agârbiceanu*, Bucharest, Editura Minerva, Series Universitas, 1972, p. 15.

³ Ion Agârbiceanu, *Facing Death...*, in the vol. *September Meditation*. Literary Journalism, Issue caretaken by Aurel Sasu, Foreword by Mircea Zăciu, Cluj, Editura Dacia, 1971, p. 25.

traditions and customs, and, on the other hand, the implementation, somehow by force, of town civilisation into rural world, of the industry which attempts to destroy the ancestral way of life; it is, therefore, a writer „ *performing in the directions of archaism and national ethnics, of a protective tradition, in the desire to dissociate from the combined aspects of existence, as: the war, the industrial civilisation, and the sagging of the human being from the ancestral, biological and hereditary inheritance.*”⁴.

Chapter four, *Christian values in Ion Agârbiceanu's writings*, outlines the writer's preoccupation with the states of consciousness of the characters or with the moral aspects of their life. We will review here the writer's Christian writings, in the attempt of observing his Christian vision and his attitude towards humanity, which can be defined through respect and love towards his fellow beings, irrespective their social condition. Ion Buzași considers that, in the Romanian literature from the beginning of the 20th century, Ion Agârbiceanu is, together with Gala Galaction, „*a steward of the altar and a priest-writer*”⁵. The writer's spirit of moral-Christian purity can be tracked especially in the writings that illustrate the saints' lives: *Sketches from Ecclesiastical Life* (1916), *The Little Riverside in Paresemi* (1920), *The Hermit and his Apprentice* (1938), *From God's Parables* (1939), *About Wonders* (1939), *Meditations. The Lighted Face of Christianity* (1941), *The Priest and the Priest's Family. Their Ethnical Meaning in the Romanian Village* (1942), *The Christian Family* (1947), *The Book of Legends* (1996).

The fifth chapter, *Humanist Pleas in Journalism*, presents the writer's militant activity for the cause of national culture and literature. Agârbiceanu hold a great number of conferences in the ASTRA sections, collaborates with the Popular Library of the ASTRA Association by publishing several brochures, was preoccupied to achieve for his faithful an artistic work aimed to urge them to respect the dogmas of the Christian religion. Father Agârbiceanu endeavours in publishing several books of Christian education, issued by the AGRU Popular Library. In Ion Agârbiceanu's lectures, we can notice the following humanist motifs: the assertion of human dignity, the idea of serving one's own land and the eulogy of culture.

In chapter six, *Ion Agârbiceanu and the childhood world*, we stressed the works in which the author presents the universe around him, the charm of nature and the little creatures. The wonders of nature are seen through the eyes and the sensitivity of children,

⁴ Mircea Popa, *Ion Agârbiceanu – the story-teller*, in the volume Ion Agârbiceanu, *Regained stories*, Issue caretaken and foreword by Mircea Popa, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2011, p. 8.

⁵ Ion Buzași, *Foreword* to the volume Ion Agârbiceanu, *Sketches from ecclesiastical life*. Issue by Anton Rus, Iulian Bobe. Foreword by Ion Buzași, Blaj, Editura Buna Vestire, 2005, p. 5.

in which we discover the author's gentleness and inner warmth. The stories in *Pages from the Book of Nature* (1959) are addressed, firstly, to children. The young readers have thus the opportunity of becoming aware of a large range of scenes of an exciting world: the world of children from the Transylvanian village after WW I. The stories on the childhood theme illustrate, sometimes, a universe painted in sad, dull colours, like in *Fefelega* and *The First Journey*.

The seventh chapter, *Ion Agârbiceanu – poet of nature*, approaches the descriptive talent of the writer from Cenade, his unbounded admiration for nature, which is also the background for Agârbiceanu's description of the wonders of the universe. Our attention headed towards the way in which the writer managed to render, with art and talent, the peculiarities of nature. The infinite space of nature becomes, as Mircea Popa well noticed, an autonomous character in Agârbiceanu's writings, with an existence and development independent from that of human beings. We agree with Mircea Popa's idea that the volumes *Evening hours* (1921), *The Memories* (1940), *From Mountains and Plains* (1957), *On the Verge of the Great Passing* (1979), *The Book of Legends* (1996), *Pages from the Book of Nature* (1959) make up „a great «Book of Nature», dedicated to the evocation and celebration of the Romanian land”⁶. Agârbiceanu's writings are strongly related to the happy childhood he spent in the middle of nature. In this regard, the writer himself asserts, „the first impressions that nature pours into the virgin soul of the child, through all the senses, are the strongest and the most stable”⁷.

In the eighth chapter, *Blaj in Ion Agârbiceanu's evocations*, we insisted upon the role the schools in Blaj had in the writer's formation. Ion Agârbiceanu, a student of the High School in Blaj between 1892 and 1900, evoked with affection and gratitude the schools that guided his steps in life. This chapter offers us, therefore, an opportunity to revise the memories that the author scattered throughout his work, with reference to the years of his student youth.

Our paper ends with *Conclusions*, *Bibliography* and *Addenda*.

This thesis represents an analytical approach to the work of Ion Agârbiceanu, work presented in a variety of aspects. Although we used diverse tools and approaching methods, our research is based, mainly, on text analyses and commentaries that help a

⁶ Mircea Popa, *Introduction to Ion Agârbiceanu's work*, Bucharest, Editura Minerva, 1982, p. 367.

⁷ I. Agârbiceanu, *Foreword* to the volume *From Childhood. Portraits and stories*, Bucharest, Editura Tineretului, 1956, p. 5.

proper and relevant reception of Agârbiceanu's work. An adequate bibliography always accompanies our critical observations.

We consider that the congruity between man and his work, in the case of the writer Ion Agârbiceanu, as well as the congruity between man and the scenery of the place where he was born and brought up is thorough. Even as a child, he bore in his soul his native village with valleys and hills, with woods and still rivers. To all these we can add the education received in his family and at school in order to understand the specific note of Agârbiceanu's writing, his talent of story-teller, as well as his human features. The author himself makes a confession relevant in this respect: „*What deeply penetrated my soul in the years of my early childhood, from the sheep grazing at the edge of the forest or in the woods, was the smell of the field, of the forest, the colours of the sky, of the flowers in the meadows, the blowing and the songs of the wind in the sky or in the woods, the song of the rivers, of the streams while the snow was melting*”⁸.

The work approached in this thesis keeps a fundamental direction, the realism, being impregnated with a definite humanist attitude. We can strongly assert that Agârbiceanu's texts are pervaded by deep humanity: „*As his great contemporaries, Agârbiceanu tended towards the major aims of art and, even if he could not always reach them, his work proves a creative effort of an authentic vibration, touching and simple, deeply humanist in its most inner weaving. What makes his experience remain active, as from it descended in the Romanian prose Pavel Dan and Ion Vlasiu, and in the heat of the present days, the prose of Titus Popovici, Vasile Rebreanu, and other young writers, is felt by the protective shadow of the patriarch...*”⁹. One can notice, throughout our study, that Ion Agârbiceanu, a representative writer for the whole Romanian literature¹⁰, achieved a work marked by moral values and the love for God.

CONCLUSIONS

Ion Agârbiceanu devoted to writing six decades of his life (1900-1963), skimming over a topic dedicated to the life of simple people and related, almost totally, to sceneries, happenings and stories from Transylvania. The work of the Transylvanian writer has multifold aspects, being one of the most prodigious in our literature, from the point of view of the bibliography. During the present study, we could notice that the message of

⁸ Ion Agârbiceanu, *Confessions*, in Revista Fundațiilor Regale, anul VIII, nr. 12, decembrie 1941, p. 534.

⁹ Mircea Zăciu, *Agârbiceanu in the consciousness of his contemporaries*, in „Steaua”, anul XIII, nr. 9 (151), Cluj, septembrie 1962, p. 53.

¹⁰ Mircea Zăciu, *Ion Agârbiceanu*, p. 238.

Agârbiceanu's creation is a humanist one, of Christian essence, because it urges the readers to lead a better life, built on Christian values, like work, modesty, justice, obedience, gentleness, compassion.

Father Agârbiceanu's writings of Christian essence aim to redress us, to show us our way to redemption. Thus, the writer remained a priest even in his literary writings: *From Ecclesiastical Life* (1916), *The Little Riverside in Paresemi* (1920), *Evening Hours* (1921), *The Memories* (1940), *Talking to Ilarie* (1941), *Mărunțelu's Stories* (1956), *From Mountains and Plains* (1957), *Pages from the Book of Nature* (1959) and *The Lighted face of Christianity*.

„*Ion Agârbiceanu enters the literature under the direct influence of*”¹¹. The generation that asserted itself at the beginning of the 20th century, appeared after Slavici, Coșbuc or Goga, respectively Ion Agârbiceanu, Aron Cotruș, Teodor Mureșanu, has as background the fighting tradition of the Transylvanian village and the peasantry, as holder of indestructible moral values.

Mircea Popa notices that Agârbiceanu's literature develops itself in a strong relation with the literary school promoted by these two directions, which are, before everything, „*a literature of humble souls*”, approaching the same themes and having the same preoccupations for rural life as those of the literature beyond the mountains, through Mihail Sadoveanu, Emil Gârleanu, I. Al. Brătescu-Voinești or I. A. Bassarabescu. Through this literature, the writers aimed to support the simple people.

The native village, Cenade, is evoked in several charming sketches and stories, in which we remark the writer's love for his childhood land. The artistic sensitivity of his parents was inherited by the future narrator; in this respect we see the village, with its customs and traditions, with its moments of joy and sorrow, the fields and the beauty of peasants' work, the woods and springs, the golden cornfields, the green grass, all these having an essential contribution to his development. Nevertheless, from all the surrounding elements, the forest with its mysteries and beauty impressed him the most. Nature conducted him to dreaming and meditation, which justifies the many evocations we find in his work.

Agârbiceanu presented, in his writings, everything that is rough and gloom in the Transylvanian area. His impressive work also contains a series of stories from the city world, which presents the bourgeoisie before WWI or the troubled existence of petty

¹¹ Mircea Popa, *Ion Agârbiceanu – the story-teller*, in the volume *Ion Agârbiceanu, Regained stories*, Issue caretaken and foreword by Mircea Popa, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2011, p. 5.

clerks. Through the depth of his probing in the deepest folds of the human soul, through his realism and lyricism, Agârbiceanu's prose gains a particular profile, which will be forever part of our national treasure.

Considered by Mircea Zăciu as one of the most appreciated and prolific writers in the Romanian literature, Agârbiceanu presents, though, certain distinctive features as compared to other Romanian authors of a similar value, features outlined by the same critic: „*Placed between two of the monuments of the Romanian prose – Ioan Slavici and Liviu Rebreanu – Ion Agârbiceanu is detached, however, greatly from their profile: Bolder in his epic projects than Slavici, but less deep in his psychological and social probing than Rebreanu, he is more lyrical than both, more receptive to the area of fantastic and mystery of the peasants' world, keeping however an innocent attitude, optimistical and tonical in front of the existence*”¹². In his turn, Garabet Ibrăileanu¹³ asserts that the prose-writers of real value from Ardeal are Slavici, Agârbiceanu and Rebreanu. As a conclusion, Zăciu appreciates that „*The author of «The Archangels» soon surpasses them through his creative energy, spontaneity, a prolific production, the depth of his probing and the humanist vibration*”¹⁴.

Ion Agârbiceanu has a peasantlike way of scrutinizing the lives of his characters, with a certain morality, the ethical side being often in his attention through a distinctive feature that always enlightens the portrait. Maybe that is why his characters are seen in motion, following peacefully their destiny. Agârbiceanu designs minutely each character's destiny, and we can notice the moralist's compassion and smile. This activity brings them together even more because the values operated by the author remain constantly the same and they seem to be characters of a unique work.

In order to understand the characteristics of Agârbiceanu's prose, Ion Vlad underlines especially its humanist aspect, the probing into the soul of the human being and the morality as a life principle. Vlad also stresses Agârbiceanu's affection towards plain, simple people and those tormented by fate and his admiration for their spiritual strength and the persistency with which they struggle with life, proving noble qualities of honesty and heroism: „*The humanity of creation, the vocation of the story-teller and the perseverant closeness to the people subject to serious and dramatic attempts, the message*

¹² Mircea Zăciu, *Ion Agârbiceanu*, in the volume *As a vast stage, Transylvania...*, Bucharest, Editura Fundației Culturale Române, 1996, p. 227.

¹³ G. Ibrăileanu, *The specific national character in the Romanian literature*, apud *Selected Pages*. II, Bucharest, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1957, p. 70.

¹⁴ Mircea Zăciu, *Ion Agârbiceanu*, Bucharest, Editura Minerva, Seria Universitas, 1972, p. 15.

of a work for which the moral values are fundamental, because they spring from people's experience, are meant to redraw our attention towards the prose of an authentic writer. He carries on a tradition inaugurated in the Transylvanian literature by Ioan Slavici and enriched by Liviu Rebreanu, Pavel Dan and Ion Vlasiu. Among these Ion Agârbiceanu has the greatness and the beauty of the humanist message, has the unaltered narrative passion and, consequently, that of a creator of lives"¹⁵. Ion Agârbiceanu managed to render through his creation, the love and compassion for the needy and those followed by the misfortunes of existence, strongly believing in the meanings of literature as a possibility of assertion of the spiritual superior values. The writer describes the work and nature, as being in a strong relationship with the aspirations of the human soul, the writings of this genre having a profound educational character.

¹⁵ Ion Vlad, *The reading of the novel*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983, p. 35.

SELECTIVE BIBLIOGRAPHY

I. The bibliography of Ion Agârbiceanu's literary work

A. In volume:

1. AGÂRBICEANU, Ion, *Opere*, vol. I-VI, București, Editura pentru Literatură, 1962-1971.
2. AGÂRBICEANU, Ioan, *Adevărata bogăție sau Împăratul printre săteni. Povestire*, Cluj, Institutul de arte grafice Alexandru Anca, Gherla, 1912.
3. AGÂRBICEANU, I., *O lacrimă fierbinte. Cuvinte către oastea țării*, București, Editura Librăriei Pavel Suru, 1918.
4. AGÂRBICEANU, I., *Luncușoara în Paresemi. Nuvele*, București, Editura Librăriei și Tipografiei H. Steinberg, 1920.
5. AGÂRBICEANU, Ion, *Legea trupului (Povestea unei vieți). Roman*, București, Editura Librăriei „Universala”, Alcalay & Co., 1926.
6. AGÂRBICEANU, Ion, *Legea minții (Povestea altei vieți). Roman*, Ediția a II-a, Editura Librăriei „Universala”, Alcalay & Co., 1927.
7. AGÂRBICEANU, I.; Mărcuș, Gr. C.; Opreanu, S., *Pentru ziua de astăzi. Conferențe populare, ale Secțiilor „Astrei”*, Sibiu, Editura Asociațiunii „Astra”, Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra”, anul al 20-lea, nr. 177, 1930.
8. AGÂRBICEANU, I., *Dolor. Zbuciumul lui Ilarie Bogdan*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1930.
9. AGÂRBICEANU, I., *Licean, ... odinioară*, București, Fundația Regală pentru Literatură și Artă, 1939.
10. AGÂRBICEANU, I., *Din copilărie. Chipuri și povestiri*, București, Editura Tineretului, 1956.
11. AGÂRBICEANU, Ion, *Pagini alese*. Prefața Mircea Zăciu, București, Editura Tineretului, Biblioteca Școlarului, 1956.
12. AGÂRBICEANU, Ion, *Povestind copiilor*, București, Editura Tineretului, 1961.
13. AGÂRBICEANU, Ion, *Faraonii*. Prefață de Georgeta Horodincă, București, Editura pentru Literatură, 1961.
14. AGÂRBICEANU, Ion, *File din cartea naturii*, București, Editura Tineretului, 1964.

15. AGÂRBICEANU, Ion, *Două iubiri. Povestiri*. Antologie de G. Pienescu. Prefață de Cornel Regman, București, Editura pentru literatură, 1968.
16. AGÂRBICEANU, Ion, *Meditație în septembrie*. Publicistică literară. Ediție îngrijită de Aurel Sasu. Cuvânt înainte de Mircea Zăciu, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1971.
17. AGÂRBICEANU, Ion, *Licean... odinioară*, Ediție, prefață și glosar de Aurel Sasu, Cluj, Editura Dacia, 1972.
18. AGÂRBICEANU, Ion, *Opere 8. Romane. Legea trupului (Povestea unei vieți)*, București, Editura Minerva, 1973.
19. AGÂRBICEANU, Ion, *Opere 9. Romane ***. Legea minții (Povestea altei vieți)*. Prefață de Dumitru Micu, București, Editura Minerva, 1976.
20. AGÂRBICEANU, Ion, *Din pragul mării treceri*. Ediție îngrijită de G. Pienescu. Prefață de Ion Simuț, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1978.
21. AGÂRBICEANU, Ion, *Povestiri*. Antologie, postfață și bibliografie de Aurel Sasu, București, Editura Minerva, 1979.
22. AGÂRBICEANU, Ion, *Fefelega și alte povestiri*. Ediție îngrijită și postfață de Mircea Zăciu, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1981.
23. AGÂRBICEANU, Ion, *Nuvele. Povestiri*, 1, București, Editura Minerva, 1982.
24. AGÂRBICEANU, Ion, *Nuvele. Povestiri*, 2, București, Editura Minerva, 1982.
25. AGÂRBICEANU, Ion, *Strigoii*. Ediție îngrijită de G. Pienescu. Repere istorico-literare realizate în redacție de Mihai Dascăl, București, Editura Minerva, 1985.
26. AGÂRBICEANU, Ion, *Arhanghelii*. Ediție îngrijită de G. Pienescu, București, Editura Cartea Românească, Mari Scriitori Români, 1986.
27. AGÂRBICEANU, Ion, *Nuvele*. Ediție îngrijită și postfață de G. Pienescu, București, Editura Cartea Românească, Mari Scriitori Români, 1986.
28. AGÂRBICEANU, Ion, *Cartea legendelor*. Cu un cuvânt înainte de Lucian Blaga. Ediție îngrijită și postfață de Mircea Popa. Ilustrații de Eugen Gocan, Cluj-Napoca, Editura Remus, 1996.
29. AGÂRBICEANU, Ion, *Amintirile*. Studiu introductiv, tabel cronologic și referințe critice de Sanda Cordoș, Cluj-Napoca, Editura Cartimpex, 1998.
30. AGÂRBICEANU, Ion, *Arhanghelii*. Colecție inițiată și coordonată de Anatol Vidrașcu și Dan Vidrașcu, București – Chișinău, Editura Litera Internațional, 2003.

31. AGÂRBICEANU, Ion, *Căile fericirii*. Coordonator prof. Cornelia Lucia Frișan. Prefață și bibliografie selectivă prof. Ion Buzași, Blaj, Editura Buna Vestire, Biblioteca Agru, 2004.
32. AGÂRBICEANU, Ion, *Licean... odinioară*. Ediție îngrijită, prefață, tabel cronologic și bibliografie de Ion Buzași, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2004.
33. AGÂRBICEANU, Ion, *Schițe din viața preoțească*, Ediție de Anton Rus, Iulian Bobe, Prefață de Ion Buzași, Blaj, Editura Buna Vestire, 2005.
34. AGÂRBICEANU, Ion, *Fața de lumină a creștinismului. Meditații*. Ediția a II-a. Coordonator de carte și postfață: prof. Cornelia Lucia Frișan. Prefață: prof. Ion Buzași, Blaj, Editura Buna Vestire, Biblioteca Agru, 2005.
35. AGÂRBICEANU, Ion, *Fața de lumină a creștinismului – meditații*. Prefață și ediție îngrijită de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2006.
36. AGÂRBICEANU, Ion, *Frumoasa cea din piatră. Povestiri inedite*. Ediție îngrijită și cuvânt înainte de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2007.
37. AGÂRBICEANU, Ion, *Cuiburi cu soare*. Ediție realizată de Cornelia Lucia Frișan, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2007.
38. AGÂRBICEANU, Ion, *Scrieri creștine – Despre minuni. Din pildele Domnului. Luncușoara în Paresemi. Pustnicul și ucenicul său*. Prefață: prof. Ion Buzași. Text îngrijit, note, postfață și glosar: prof. Cornelia Lucia Frișan, Blaj, Editura Buna Vestire, Biblioteca Agru, 2008.
39. AGÂRBICEANU, Ion, *Din viața lui Iisus. Povestiri biblice*. Cu un cuvânt înainte de Lucian Blaga. Ediție îngrijită și postfață de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2009.
40. AGÂRBICEANU, Ion, *Povestiri regăsite*. Ediție îngrijită și prefață de Mircea Popa, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2011.

B. In periodicals:

1. AGÂRBICEANU, Ion, *Versificări de a lui T. Cipariu*, în „Unirea”, anul XV, nr. 25, 24 iunie 1905, pp. 209-211.
2. AGÂRBICEANU, Ion, *Secțiunile literare-științifice ale Astrei*, în „Transilvania”, anul 61, nr. 1-6, Sibiu, ianuarie – iunie 1930, pp. 67-69.

3. AGÂRBICEANU, Ion, *Către un nou ideal*, în „Transilvania”, anul 62, nr. 9-12, Sibiu, 1931, pp. 128-140.
4. AGÂRBICEANU, Ion, *Încredere în ai noștri*, în „Unirea poporului”, anul XV, nr. 8, Blaj, 26 februarie 1933, p. 1.
5. AGÂRBICEANU, I., *Artă și morală*, în „Cultura creștină”, anul XVI, nr. 1, Blaj ianuarie 1936, pp. 14-21.
6. AGÂRBICEANU, I., *Optimismul creștin*, în „Cultura creștină”, anul XVI, nr. 6, Blaj iunie 1936, pp. 328-339.
7. AGÂRBICEANU, Ion, *Moralitatea în artă. Conferința părintelui Ion Agârbiceanu*, în „Națiunea română”, anul XI, nr. 44, joi 25 februarie 1937, p. 2.
8. AGÂRBICEANU, Ion, [Sevastian Voicu.], *Optimismul literaturii ardeleni*, în „Transilvania”, anul LXIX, nr. 1, ianuarie-februarie 1938, pp. 45-49.
9. AGÂRBICEANU, Ion, *Iubirea – inima creștinismului*, în „AGRU. Organul Asociației Generale a Românilor Uniți”, Cluj, anul IX, nr. 7-8, iul.-aug. 1938, pp. 193-196.
10. AGÂRBICEANU, Ion, [I. Ag.], *Directivele creștine în frunte!*, în „AGRU. Organul Asociației Generale a Românilor Uniți”, Cluj, Tipografia „Diecezană”, anul X, nr. 1, ianuarie 1939, pp. 8-9.
11. AGÂRBICEANU, I., *Mărturisiri*, în „Revista Fundațiilor Regale”, anul VIII, nr. 12, 1 decembrie 1941, pp. 524-560.
12. AGÂRBICEANU, Ion, *Preotul ardelean de odinioară*, în „Transilvania”, anul 73, nr. 9, septembrie 1942, pp. 653-660.
13. AGÂRBICEANU, Ion, *Familia preoțească după Unire*, în „Unirea”, nr. 28, 10 iulie 1943, pp. 1-3.
14. AGÂRBICEANU, Ion, *Octavian Goga* [necrolog], în „AGRU. Organul Asociației Generale a Românilor Uniți”, Cluj, anul IX, nr. 6, iunie 1938, p. 162.

II. Critical bibliography

A. In volume:

1. ARDELEANU, Virgil, *Însemnări despre proză*, București, Editura pentru Literatură, 1966.

2. BALOTĂ, Nicolae, *Prozatori români ai secolului XX*, Deva, Editura Viitorul Românesc, 1997.
3. Protopop BICHIGEAN, Gavril, „*Chipul literar*” al preotului în opera părintelui Ion Agârbiceanu, Bistrița, Tipografia G. Matheiu, 1938.
4. BRAD, Ion, *Ion Agârbiceanu, „Sfânt părinte al literaturii române”*. O evocare de Ion Brad, București, Editura Academiei Române, 2007.
5. BRATEȘ, Radu, *Aspecte din viața Blajului*. Ediție îngrijită de Voichița Ionescu și Liana Biriș, Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2008.
6. BREAZU, Ion, *Studii de literatură română și comparată*. Vol. I. Ediție îngrijită, bibliografie și indice de nume de Mircea Curticeanu, Cluj, Editura Dacia, 1970.
7. BREAZU, Ion, *Studii de literatură română și comparată*. Vol. II. Ediție îngrijită, postfață, bibliografie și indice de nume de Mircea Curticeanu, Cluj, Editura Dacia, 1973.
8. BREAZU, Ion, *Literatura Transilvaniei. Studii. Articole. Conferințe*, București, Editura Casa Școalelor, 1944.
9. BUZAȘI, Ion, *Scriitorii români și Blajul. Mențiuni de istorie literară*, București, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 1997.
10. BUZAȘI, Ion, „*Tâlcurile*” părintelui Ion Agârbiceanu, prefață la vol. Ion Agârbiceanu, *Căile fericirii*. Coordonator prof. Cornelia Lucia Frișan. Prefață și bibliografie selectivă prof. Ion Buzași, Blaj, Editura Buna Vestire, Biblioteca Agru, 2004, pp. 3-9.
11. BUZAȘI, Ion, *Sensuri creștine în opera lui Ion Agârbiceanu*, prefață la vol. Ion Agârbiceanu, *Fața de lumină a creștinismului*, Blaj, Editura Buna Vestire, 2005, pp. 3-9.
12. BUZAȘI, Ion; Gavrilă, Radu; *Ion Agârbiceanu și Astra*. Antologie și prefață de Ion Buzași și Radu Gavrilă, Dej, Editura Astra, 2008.
13. BUZAȘI, Ion, *Blajul, Biserică – Școală – Națiune*, Târgu Lăpuș, Editura Galaxia Gutenberg, 2010.
14. CÂNDROVEANU, Hristu, *Literatura română pentru copii*. Scriitori contemporani, București, Editura Albatros, 1988.
15. CHENDI, Ilarie, *Schițe de critică literară*, București, Cultura Națională, 1924.
16. CIOCULESCU, Șerban, *Varietăți critice*, București, Editura pentru literatură, 1966.
17. CIOPRAGA, Const., *Literatura română între 1900-1918*, Iași, Editura Junimea, 1970.

18. CONSTANTINESCU, Pompiliu, *Scrieri I*. Ediție îngrijită de Constanța Constantinescu, cu o prefață de Victor Felea, București, Editura pentru Literatură, 1967.
19. CUBLEȘAN, Constantin, *Clasici și moderni*, București, Editura Gramar, 2003.
20. ILIESCU, Ion, *Din corespondența lui Ion Agârbiceanu*. Extras din Analele Universității din Timișoara, Seria Științe Filologice, Vol. V, 1967.
21. LOVINESCU, E., *Figuri ardeleni*. Octavian Goga, L. Rebreanu, T. Maiorescu, Șt. O. Iosif, I. Agârbiceanu, Ilarie Chendi, Arad, Editura Librăriei Diecezane, 1925.
22. MĂRGINEANU, Ion; Buzași, Ion; Macaveiu, Voicu, Ioan, *Ion Agârbiceanu sau armonia dintre om și scriitor – 125 –*, Alba Iulia, Editura Altip, 2008.
23. MICU, Dumitru, *Început de secol 1900 – 1916. Curente și scriitori*, București, Editura Minerva, 1970.
24. NEOIȚESCU, I., *Scriitori moderni*. Cuvânt înainte de Emil Hurezeanu. Antologie, postfață și notă biobibliografică de Mihai Ungheanu, București, Editura Eminescu, 1996.
25. PERPESSICIUS, *Opere 4. Mențiuni critice*, București, Editura Minerva, 1971.
26. PERPESSICIUS, *Opere 5. Mențiuni critice*, București, Editura Minerva, 1972.
27. POPA, Mircea, *Introducere în opera lui Ion Agârbiceanu*, București, Editura Minerva, 1982.
28. POPA, Mircea, *Homo militans*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Star, 2000.
29. POPA, Mircea, *Inserții. Contribuții și precizări documentare*, Cluj-Napoca, Editura Casa Cărții de Știință, 2003.
30. POPA, Mircea, *Meditațiile creștine ale lui Ion Agârbiceanu*, prefață la volumul *Fața de lumină a creștinismului – meditații*, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2006, pp. 5-10.
31. POPA, Mircea, *Uleiul din candelă. Astra și spiritul Blajului*, Blaj, Editura Astra, 2009.
32. POPESCU, Ion, Apostol, *Studii de folclor și artă populară*, București, Editura Minerva, 1970.
33. REGMAN, Cornel, *Agârbiceanu și demonii*. Studiu de tipologie literară. Ediția a II-a revăzută și adăugită, Pitești, Editura Paralela 45, Colecția „Cercul literar de la Sibiu”, 2001.

34. SASU, Aurel; Vartic, Mariana, *Romanul românesc în interviuri. O istorie autobiografică*. Antologie, sinteze bibliografice și indice de Aurel Sasu și Mariana Vartic, vol. I, II, III, București, Editura Mineva, 1985 – 1986.
35. VATAMANIUC, Dimitrie, *Ion Agârbiceanu*, București, Editura Albatros, 1970.
36. VATAMANIUC, D., *Ion Agârbiceanu. Biobibliografie*, București, Editura Enciclopedică Română, 1974.
37. VLAD, Ion, *Povestirea. Destinul unei structuri epice (Dimensiunile eposului)*, București, Editura Minerva, 1972.
38. VIANU, Tudor, *Studii de literatură universală și comparată*. Ediția a II-a revăzută și adăugită, București, Editura Academiei Republicii Populare Române, 1963.
39. ZACIU, Mircea, *Ion Agârbiceanu*, București, Editura pentru Literatură, 1964.
40. ZACIU, Mircea, *Masca geniului*, București, Editura pentru Literatură, 1967.
41. ZACIU, Mircea, *Ion Agârbiceanu*, București, Editura Minerva, Seria Universitas, 1972.
42. ZACIU, Mircea, *Ceasuri de seară cu Ion Agârbiceanu*. Mărturii – Comentarii – Arhivă, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1982.
43. ZACIU, Mircea, *Ion Agârbiceanu. 100 de ani de la naștere. 1882-1982*, București, Editura Cartea Românească, 1982.
44. ZACIU, Mircea, *Ion Agârbiceanu*, în volumul *Ca o imensă scenă, Transilvania...*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1996, pp. 210-241.

B. In periodicals:

1. ARDELEANU, Virgil, *Nuvela și povestirea amplă*, în „Steaua”, anul XIII, nr. 9 (151), Cluj, septembrie 1962, pp. 82-95.
2. AȘTILEANU, T., *Licean... odinioară*, în „Unirea”, nr. 48, 27 noiembrie 1943, pp. 2-3.
3. BENIUC, Mihai, *Ion Agârbiceanu la 80 de ani*, în „Gazeta literară”, anul IX, nr. 38 (445), joi 20 septembrie 1962, pp. 1,7.
4. BRAD, Ion, *Ion Agârbiceanu. Introducere la studiul vieții și operei (I)*, în „Gazeta literară”, anul IX, nr. 36 (443), joi 6 septembrie 1962, pp. 1-6.
5. Dr. BRÂNZEU, Nicolae, *Amintiri din Seminar. Cu prilejul jubileului de 60 de ani al păr. I. Agârbiceanu*, în „Unirea”, nr. 2, 9 ianuarie 1943, pp. 1-3.

6. BREAZU, Ion, *Ion Agârbiceanu*, în „Gând românesc”, nr. 1, anul I, mai, 1933, p. 75.
7. BREAZU, Ion, *Ion Agârbiceanu are 75 de ani*, în „Steaua”, anul VIII (91), nr. 9, Cluj, septembrie 1956, pp. 28-34.
8. BREAZU, Ion, *Ion Agârbiceanu*, în „Gazeta ilustrată”, anul III, nr. 3-4, martie-aprilie 1934, p. 50.
9. BUZAȘI, Ion, *Școlile Blajului în literatură*, în „Tribuna”, anul XVI, nr. 28 (812), 13 iulie 1972, p. 4.
10. BUZAȘI, Ion, *În satul copilăriei lui Ion Agârbiceanu*, în „Unirea”, anul XV, nr. 3513, Alba Iulia, 16 septembrie 1982, p. 3.
11. BUZAȘI, Ion, *Ion Agârbiceanu inedit. Biblioteca Blajului*, în „Astra blăjeană”, anul X, nr. 3 (36), septembrie 2005, pp. 1, 7.
12. BUZAȘI, Ion, *Ion Agârbiceanu – 125. Două cărți omagiale*, în „Steaua”, Anul LVIII, Nr. 10-11 / 2007, pp. 66-68.
13. BUZAȘI, Ion, *Agârbiceanu și Marea Unire*, în „Steaua”, Anul LIX, Nr. 1 / 2008, pp. 17-18.
14. BUZAȘI, Ion, *Ion Agârbiceanu – despre fața de lumină a creștinismului*, în „Steaua”, Anul LVII, Nr. 6 / 2007, pp. 52-55.
15. CIOBANU, Nicolae, *Ion Agârbiceanu. Miticul și realul (I)*, în „Luceafărul”, anul XXVI, nr. 12 (1090), sâmbătă 26 martie 1983, p. 6.
16. CIOCULESCU, Șerban, *Poetul miresmelor*, în „Gazeta literară”, anul IX, nr. 38 (445), joi 20 septembrie 1962, p. 6.
17. CIOPRAGA, Constantin, *Idei pentru un portret*, în „Tribuna”, anul I, nr. 32, Cluj 14 septembrie 1957, p. 6.
18. CIURA, Al., *Un roman nou. I. Agârbiceanu: «Legea minții (Povestea altei vieți)».* *Roman*, în „Societatea de mâine”, anul V, nr. 16-17, Cluj, 1 și 15 septembrie, 1928, pp. 308-309.
19. CUBLEȘAN, Constantin, *Ion Agârbiceanu. Restabiliri*, în „Manuscriptum”, anul III, nr. 1, 1972, pp. 170 – 171.
20. CUBLEȘAN, Constantin, *Ion Agârbiceanu: Povestiri și nuvele (I)*, în „Tribuna”, anul XVI, nr. 7 (791), 17 februarie 1972, p. 14.
21. D. P., *Părintele Ion Agârbiceanu*, în „Viața ilustrată”, anul X, nr. 3, martie 1943, pp. 30-31.

22. DAICOVICIU, C. Acad.; Felea, Victor; Gurghianu, Aurel; Istrati, Ion; Rău, Aurel; Speranția, Eugen, *Citindu-l pe Agârbiceanu*, în „Steaua”, anul XIII, nr. 9 (151), Cluj, septembrie 1962, pp. 12-22.
23. DAN, Sergiu Pavel, *Fiorul legendei în proza lui Agârbiceanu*, în „Steaua”, anul XXIII, serie nouă, nr. 5, Cluj, 1-15 martie 1972, pp. 22-23.
24. DRIMBA, Ovidiu, *Note*, în „Revista Fundațiilor regale”, anul IX, nr. 10, octombrie 1942, p. 482
25. FANACHE, V., *Părerile despre artă*, în „Steaua”, anul XIII, nr. 9 (151), Cluj, septembrie 1962, pp. 114-117.
26. FULICEA, Virgil, *Lumea lui Agârbiceanu*, în „Tribuna”, anul I, nr. 32, Cluj 14 septembrie 1957, p. 7.
27. GOIA, Vistian, *Ion Agârbiceanu. Posibila întoarcere*, în „Steaua”, nr. 9, septembrie 1982, pp. 7-8, reprodus în volumul Vistian Goia, *Labirintul identității. Amintiri, jurnale, memorii*, Cluj-Napoca, Editura Ecou Transilvan, 2012, pp. 77-84.
28. GROZA, Petru, *Ion Agârbiceanu*, în „Tribuna”, anul I, nr. 32, Cluj 14 septembrie 1957, p. 1.
29. HAȚIEGANU, Iuliu, *Chemarea scriitorului*, în „Tribuna”, anul I, nr. 32, Cluj 14 septembrie 1957, p. 7.
30. IORGA, N., *Povestește preotul Ioan Agârbiceanu...*, în „Cuget clar” (Noul sămănător), anul I, nr. 1, București, 15 iulie 1936, pp. 65-66.
31. JACQUIER, Henri, *Prețuire*, în „Tribuna”, anul I, nr. 32, Cluj 14 septembrie 1957, p. 7.
32. LUNGU, Ion, *Agârbiceanu – romancierul*, în „Steaua”, anul XIII, nr. 9 (151), Cluj, septembrie 1962, pp. 96-98.
33. MICU, Dumitru, *Realismul critic al prozei lui Ion Agârbiceanu*, în „Steaua”, anul XIII, nr. 9 (151), Cluj, septembrie 1962, pp. 55-66.
34. NEGOIȚESCU, I., *Valori stilistice în nuvelele lui Agârbiceanu*, în „Viața românească”, anul X, nr. 4, aprilie 1957, pp. 180-198.
35. POPA, Mircea, *I. Agârbiceanu – meditații creștine*, în „Astra blăjeană”, anul VII, nr. 4, 2002, p. 14.
36. POPA, Mircea, *Meditații creștine*, în „Mișcarea literară”, anul II, nr. 4 (8), Bistrița 2003, pp. 90-91.

37. POPA, Mircea, *Din ineditele lui Ion Agârbiceanu: O scrisoare inedită a lui A.P. Bănuț către Ion Agârbiceanu*, în „Astra blăjeană”, anul XI, nr. 3 (44), septembrie 2007, pp. 11-12.
38. POPA, Mircea, *Literatura pentru copii și tineret*, în „Astra blăjeană”, anul XI, nr. 3 (44), septembrie 2007, pp. 12-13.
39. POPA, Mircea, *Ion Agârbiceanu. 125 de ani de la naștere*, în „Făclia”, anul XVIII, nr. 5156, 9 octombrie, 2007, p. 5.
40. POPESCU, Dumitru Radu, *În lumea Arhanghelilor*, în „Steaua”, anul XIII, nr. 9 (151), Cluj, septembrie 1962, pp. 23-29.
41. REBREANU, Vasile, *Ion Agârbiceanu – inedit. De vorbă cu maestrul Ion Agârbiceanu*. Din Fonoteca de Aur a Studioului de radioteleviziune Cluj, la Palatul Culturii, 1957, în „Tribuna”, anul XVII, nr. 18 (854), 3 mai 1973, pp. 6-7.
42. SEICEANU, T., *Părintele Ion Agârbiceanu – La 60 de ani*, în „Calendarul de la Blaj”, anul XX, 1943, Editat de redacția „Unirii poporului”, Tipografia Seminarului, Blaj, pp. 69-72.
43. SPERANȚIA, Eugeniu, *Agârbiceanu, poetul*, în „Tribuna”, anul I, nr. 32, Cluj 14 septembrie 1957, p. 8.
44. Dr. SUCIU, Coriolan, *Ion Agârbiceanu – elevul Blajului. Cuvânt omagial la sărbătorirea lui*, în „Unirea”, anul LII, nr. 45-46, 28 noiembrie 1942, pp. 1-3.
45. TOCACIU, Diana, *Ion Agârbiceanu și Astra*, în „Astra blăjeană”, anul XII, nr. 1 (50), martie 2009, pp. 57-58.
46. TOCACIU, Diana, *Elogiul școlilor Blajului*, în „Astra blăjeană”, anul XV, nr. 4 (61), noiembrie 2011, p. 63.
47. TOMUȘ, Mircea, *Cartea Transilvaniei*, în „Steaua”, anul XIII, nr. 9 (151), Cluj, septembrie 1962, pp. 99-103.
48. VATAMANIUC, D., *Publicistica lui Ion Agârbiceanu în slujba desăvârșirii unității statului național român*, în „Viața românească”, anul LXXVIII, nr. 11, noiembrie 1983, pp. 19-21.
49. ZACIU, Mircea, *Cinstirea scriitorului*, în „Tribuna”, anul I, nr. 32, Cluj 14 septembrie 1957, p. 8.
50. ZACIU, Mircea, *Ion Agârbiceanu*, în „Manuscriptum”, anul III, nr. 3 (8), 1972, pp. 104-115.

C. In synthesis works (dictionaries, literary histories, anthologies, etc.)

1. *Blajul, vatră de istorie și cultură*. Ediție îngrijită și note de Teodor Seiceanu și Ion Buzași. Prefață de Ion Brad, București, Editura Albatros, 1986.
2. BUZAȘI, Ion; Mărgineanu, Ion, *Blaj, lumina din desagă*, Antologie lirică dedicată Blajului, această „Romă Mică” pe care Eminescu a saluta-o din inimă, la 250 de ani a Școlilor Blăjene, Alba Iulia, Editura Altip, 2004, pp. 27-28.
3. CĂLINESCU, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. Ediție și prefață de Al. Piru, București, Editura Minerva, 1982.
4. CRISTEA, Valeriu, *Dicționarul personajelor lui Dostoievski*. Ediția a II-a, Iași Editura Polirom, 2007.
5. Despărțământul XI. Blaj al „Asociațiunii”, *Serbările dela Blaj. 1911. O pagină din istoria noastră culturală*, Blaj, Tipografia Seminarului teologic greco-catolic, 1911.
6. *Dicționarul general al literaturii române A/B*, Coordonator general Eugen Simion, București, Editura Univers Enciclopedic, 2004.
7. IORGA, N., *Istoria literaturii românești contemporane. II. În căutarea fondului*. Ediție îngrijită, note și indici de Rodica Rotaru. Prefață de Ion Rotaru, București, Editura Minerva, 1985.
8. IORGA, N., *Istoria literaturii românești. Introducere sintetică (după note stenografice ale unui curs)*. Postfață, note și bibliografie de Mihai Ungheanu, București, Editura Minerva, 1988.
9. LOVINESCU, E., *Istoria literaturii române contemporane*, vol. III, București, Editura Minerva, 1981.
10. MANOLESCU, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008.
11. MARINO, Adrian, *Dicționar de idei literare*, București, Editura Eminescu, 1973.
12. MICU, Dumitru, *Istoria literaturii române. De la creația populară la postmodernism*, București, Editura Saeculum I. O., 2000.
13. NEGOIȚESCU, I., *Istoria literaturii române*. Volumul I (1800 – 1945), București, Editura Minerva, 1991.
14. *Omagiu Școlilor din Blaj. 1754-1954*. Reeditare și prefete de Ion Buzași, Ioan Mitrofan, Centrul Cultural „Jacques Maritain”, Paris, 1955, Blaj, 2004.

15. PETRAȘ, Irina, *Teoria literaturii*. Curente literare • Figuri de stil • Genuri și specii literare • Metrică și prozodie • Structura operei literare. Dicționar – antologie, Cluj-Napoca, Editura „Biblioteca Apostrof”, 2002.
16. PIRU, Al., *Istoria literaturii române de la început până azi*, București, Editura Univers, 1981.
17. *Le Petit Robert 1. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française* (par Paul Robert), Paris, 1990.
18. ȘINDRILARU, Florin, *Dicționar de personaje literare din proza și dramaturgia românească*, volumul I, cu o prefață de prof. univ. dr. Paul Cornea. Ediția a IV-a revizuită și adăugită, Pitești, Editura Paralela 45, 2002.
19. ZACIU, Mircea; Papahagi, Marian; Sasu, Aurel (coordonatori); *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, București, Editura Albatros, 2000.
20. *** *Valori umaniste în gândirea românească. Secolele XV-XIX*, volumul I. Antologie și prezentări de Georgeta Tănase. Prefață de Al. Tănase, București, Editura Minerva, Biblioteca pentru toți, 1988.
21. *** *Valori umaniste în gândirea românească. Secolele XV-XIX*, volumul II. Antologie și prezentări de Georgeta Tănase, București, Editura Minerva, Biblioteca pentru toți, 1988.

III. General bibliography

A. In volume:

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*. Ediție jubiliară a Sfântului Sinod. Tipărită cu binecuvântarea și prefața Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2001.
2. BALOTĂ, Nicolae, *Umanități – Eseuri –*, București, Editura Eminescu, 1973.
3. BALOTĂ, Nicolae, *Universul prozei*, București, Editura Eminescu, 1976.
4. BERDEAEV, Nikolai, *Destinul omului în lumea actuală. (Pentru a înțelege timpul nostru)*. În românește de Victor Durnea. Studiu introductiv de Anton Carpinski, Chișinău, Editura ABC Dava, 1993.
5. BERNEA, Ernest, *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*, București, Editura Humanitas, 1997.

6. BLAGA, Lucian, *Opere 1. Poezii*. Cuvânt înainte de Șerban Cioculescu. Ediție îngrijită de Dorli Blaga, București, Editura Minerva, 1974.
7. BRAGA, Mircea, *Teorie și metodă*. Eseu despre izvoarele aventurii mitologice moderne, Sibiu, Editura Imago, 2002.
8. BURCKHARDT, Jacob, *La Civilisation de la Renaissance en Italie* [1860], Traduction de H. Schmitt revue et corrigée par Robert Klein, Préface de Robert Kopp, Paris, Éditions Bartillat, 2012.
9. CĂLIN, Liviu, *Portrete și opinii literare*, București, Editura Albatros, 1972.
10. CÂMPAN, Diana, *Gâtul de lebedă. Utopiile răsturnate și confesiunile mascate ale lui A. E. Baconsky*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2003.
11. CHICIUDEAN, Gabriela, *Pavel Dan și globul de cristal al creatorului*, (O abordare pe suportul teoriei imaginarului), București, Editura Academiei Române, 2007.
12. CIOPRAGA, Const., *Portrete și reflecții literare*, București, Editura pentru Literatură, 1967.
13. COMOROVSKI, Cornelia, *Literatura umanismului și renașterii* (ilustrată cu texte), vol. I, Sinteze Lyceum, București, Editura Albatros, 1972.
14. COMOROVSKI, Cornelia, *Literatura umanismului și renașterii* (ilustrată cu texte), vol. II, Sinteze Lyceum, București, Editura Albatros, 1972.
15. COMOROVSKI, Cornelia, *Literatura umanismului și renașterii* (ilustrată cu texte), vol. III, Sinteze Lyceum, București, Editura Albatros, 1972.
16. COȘBUC, George, *Poezii*. Ediția a II-a. Antologie și prefață de Petru Munteanu, București, Editura Ion Creangă, 1982.
17. DAN, Sergiu Pavel, *Proza fantastică românească*, București, Editura Minerva, 1975.
18. DOSTOIEVSKI, *Opere*. Volumul 3. *Umiliți și obidiți*. Roman în patru părți cu epilog. Traducere de Nicolae Gane. Aparatul critic de Ion Ianoși, București, Editura pentru Literatură Universală, 1967.
19. DRAGOMIRESCU, Mihail, *Scrieri critice și estetice*. Ediție îngrijită cu note și comentarii de Z. Ornea și Gh. Stroia. Studiu introductiv și tablou cronologic de Z. Ornea, București, Editura pentru Literatură, 1969.
20. DUMITRESCU-BUȘULENGA, Zoe, *Valori și echivalențe umanistice. Excurs critic și comparatist*, București, Editura Eminescu, 1973.

21. DUMITRESCU – BUȘULENGA, Zoe, *Renașterea. Umanismul și destinul artelor*. Ediție integral revizuită și adăugită, București, Editura Univers, 1975.
22. EMINESCU, Mihai, *Poezii*, Iași, Editura Junimea, 1990.
23. FLAUBERT, Gustave, *Doamna Bovary (Moravuri de provincie)*. Roman. Traducere de Demostene Botez. Prefață de Henri Zalis, București, Editura Minerva, 1970.
24. FRYE, Northrop, *Anatomia criticii*. În românește de Domnica Sterian și Mihai Spăriosu. Prefață de Vera Călin, București, Editura Univers, 1972.
25. GALACTION, Gala, *Opere II. Proză scurtă*. Ediție îngrijită, note și comentarii de Teodor Vârgolici, București, Editura Minerva, Colecția Scriitori români, 1996.
26. GHEMEȘ, Ileana, *Autohtonism și „europeism” în cultura și literatura română interbelică*, note de lector, Sibiu, Editura Imago, 2001.
27. GOIA, Vistian, *Literatura pentru copii și tineret*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2003.
28. HEIDEGGER, Martin, *Originea operei de artă*. Traducere și note: Thomas Kleininger, Gabriel Liiceanu. Studiu introductiv Constantin Noica, București, Editura Univers, 1982.
29. IBRĂILEANU, Garabet, *Scriitori români și străini*, Iași, „Viața românească”, 1926.
30. MARCEA, Pompiliu, *Umanitatea sadoveniană de la A la Z*, București, Editura Eminescu, Piața Scânteii 1, 1977.
31. MARINO, Adrian, *Biografia ideii de literatură*, vol. 2. *Secolul luminilor, Secolul 19*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1992.
32. MARINO, Adrian, *Biografia ideii de literatură*, vol. 3. *Secolul 20 (Partea I)*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1994.
33. MEHEDINȚI, Simion, *Creștinismul românesc: adaos la Caracterizarea etnografică a poporului român*. Ediție îngrijită de Costică Neagu, Focșani, Editura Terra, 2006.
34. MICHELET, Jules, *Renaissance et Réforme. Histoire de France au XVIe siècle [1855]*. Préface de Claude Mettra. Chronologie de Véronique Bedin, Paris, Éditions Robert Laffont, coll. « Bouquins », 1982.
35. MONTANDON, Alain, *Despre basmul cult sau tărâmul copilăriei*. Traducere și prefață de Muguraș Constantinescu, București, Editura Univers, 2004.

36. OANCEA-RAICA, Claudia, *Cultură și literatură în presa blăjeană interbelică*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2010.
37. OPRÎȘAN, I., *Opera lui Mihail Sadoveanu. I. Natură – om – civilizație în opera lui M. Sadoveanu*, București, Editura Saeculum I.O., 2004.
38. PETRESCU, Liviu, *Romanul condiției umane. Studiu critic*, București, Editura Minerva, 1979.
39. PLEȘU, Andrei, *Pitoresc și melancolie. O analiză a sentimentului naturii în cultura europeană*, București, Editura Humanitas, 2009.
40. PODGOREANU, Traian, *Umanismul lui Tudor Vianu*, București, Editura Cartea Românească, 1973.
41. SADOVEANU, Mihail, *Povestiri și nuvele*. Ediție îngrijită, prefață, tabel cronologic și bibliografie de I. Opreșan, București, Editura Albatros, 1988.
42. TOMUȘ, Mircea, *Aripile demonului*, volumul I, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2007.
43. VIANU, Tudor, *Studii de filozofie și estetică*, București, Editura Casa Școalelor, 1939.
44. VIANU, Tudor, *Arta prozatorilor români*, vol. I-II. Ediție îngrijită și introducere de Geo Șerban, București, Editura pentru Literatură, 1966.
45. VLAD, Ion, *Lectura romanului*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1983.
46. VÂRGOLICI, Teodor, *Scriitorii români și unitatea națională*, București, Editura Eminescu, 1988.